

รายงานผล

การสำรวจความพึงพอใจการให้บริการให้บริการของคลินิกสุขภาพเด็กดี
ในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ประจำปี 2563

งานส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี

**การสำรวจความพึงพอใจการให้บริการให้บริการของคลินิกสุขภาพเด็กดี
ในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ประจำปี 2563**

**ภกัสนันท์ มุกดาเกษม
ณัชชนม์ โชติมา
ณัฐชาติ รอบจังหวัด**

ความเป็นมา

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) เป็นไวรัสอุบัติใหม่ ที่พบว่ามีอาการระบาดตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 การแพร่ระบาดของโรคนี้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในหลายประเทศทั่วโลก จากการระบาดของโรคนี้ ประเทศไทยได้มีมาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค ตั้งแต่เริ่มพบการระบาดในประเทศจีน ตรวจพบผู้ป่วยรายแรกเป็นผู้เดินทางจากประเทศจีน ซึ่งผู้ป่วยช่วงแรกเป็นผู้เดินทางจากพื้นที่เสี่ยงที่มีการระบาด แต่มีอาการเล็กน้อยทำให้ไม่มีการตรวจหาการติดเชื้อ การพบผู้ป่วยกลุ่มถัดมา คือ ผู้ประกอบอาชีพสัมผัสกับนักท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยวไทยที่นิยมไปกินดื่ม การระบาดในสนามมวยลุมพินี สนามมวยราชดำเนิน ซึ่งทำให้มีผู้ติดเชื้อจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีการขยายพื้นที่ระบาดเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนต้องมีการประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 และวันที่ 25 มีนาคม 2563 นายกรัฐมนตรีได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 และประกาศข้อกำหนดตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 โดยได้ออกข้อกำหนดและข้อปฏิบัติแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว และป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น

กระทรวงสาธารณสุข ได้มีแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุข ตลอดจนการจัดการด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ต่างๆ เพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อควบคุมป้องกัน มิให้แพร่กระจายไปสู่คนหมู่มาก และเพื่อให้หน่วยงาน บุคคล และประชาชนทั่วไปได้ใช้ประโยชน์ เพื่อการคุ้มครอง ป้องกันสุขภาพของประชาชน

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย ที่ขยายวงกว้าง ส่งผลให้สถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ ต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีการปรับปรุง ปรับเปลี่ยนสถานที่ในการให้บริการ ปรับระบบการให้บริการแก่ผู้มารับบริการใหม่ คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี

เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้มีการปรับระบบการให้บริการใหม่ โดยมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากเชื้อไวรัสโคโรนา 5 เรื่อง ดังนี้

1. ปรับเวลาการให้บริการตั้งแต่เวลา 8.00 น.-16.00 น. เป็น 2 ช่วงเวลา เพื่อควบคุมจำนวนผู้รับบริการมิให้แออัด คือ ช่วงเวลา 8.00 -12.00 น. และช่วงเวลา 13.00 -16.00 น. ให้บริการผู้รับบริการที่เหลือ ที่ยังไม่ได้รับบริการในช่วงเช้า

2. ปรับสถานที่ภายนอกและภายในคลินิก โดยภายนอกคลินิกจัดที่นั่งสำหรับรอการให้บริการเว้นระยะห่าง 1-2 เมตรต่อ 1 คน การติดตั้งพัดลมเพื่อระบายความร้อน การจัดวางที่ซิงก์น้ำหนักวัดส่วนสูง และตะกร้าวางแฟ้มประวัติไว้หน้าคลินิก สำหรับภายในคลินิกมีการจัดพื้นที่ให้ผู้รับบริการนั่งรอโดยเว้นระยะห่าง 1-2 เมตรต่อ 1 ครอบครัว (ผู้เลี้ยงดูเด็กกับเด็ก 2 คน) การเปิดประตู หน้าต่าง แทนการเปิดเครื่องปรับอากาศ เพื่อให้มีการระบายอากาศที่ดี

3. ปรับการให้บริการเพื่อควบคุมป้องกันการติดต่อสัมผัสหรือแพร่เชื้อโรค โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้มารับบริการทุกคนที่เข้ามาในคลินิก ต้องได้รับการคัดกรอง วัดไข้ และซักประวัติตามแบบคัดกรองโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าทุกคน (ยกเว้นเด็กที่อายุต่ำกว่า 2 ปี ไม่ต้องสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า) จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์วางไว้ตามจุดต่างๆ สำหรับเจ้าหน้าที่และผู้มารับบริการใช้ทั้งภายนอกและภายในคลินิก การเว้นระยะนั่งหรือยืนห่างกันอย่างน้อย 1-2 เมตร (Social Distancing) การจำกัดจำนวนผู้มารับบริการเข้าภายในคลินิกครอบครัวละ 2 คน การนำของเล่นที่เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคเก็บใส่กล่องไม่นำมาให้เด็กเล่น การทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ที่มีการสัมผัสของผู้มารับบริการร่วมกัน ที่อาจเป็นจุดเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนและหลังจัดกิจกรรม และมีการกำจัดขยะมูลฝอยออกจากอาคารทุกวัน

4. ปรับการให้บริการแบบ One Stop Service มีการตรวจฟันเด็กที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โดยผู้ปกครองเด็กไม่ต้องพาเด็กไปตรวจที่คลินิกทันตกรรม การชำระเงินที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โดยผู้ดูแลเด็กไม่ต้องไปชำระเงินที่ห้องการเงิน การเบิกวัคซีนมาสำรองที่คลินิกโดยผู้ดูแลเด็กไม่ต้องไปเบิกวัคซีนที่ห้องจ่ายยา การเบิกยารับประทานที่ห้องจ่ายยาหลังจากฉีดวัคซีนเสร็จ แล้วเดินทางกลับบ้านได้โดยไม่ต้องย้อนกลับมาที่คลินิกสุขภาพเด็กดี

5. การติดตามเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ใช้วิธีการติดตามโดยการสอบถามทางโทรศัพท์ หรือให้ผู้ปกครองถ่ายวิดีโอการประเมินพัฒนาการเด็กข้อที่สงสัยล่าช้า ส่งคลิปวิดีโอมาทางไลน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ที่ประเมินพัฒนาการ เพื่อลดและป้องกันการติดเชื้อ ที่ผู้ปกครองจะต้องนำเด็กเดินทางมาโรงพยาบาล

การปรับการให้บริการตามมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อ ลดโอกาสการสัมผัสเชื้อ ลดความแออัดในการรอรับการให้บริการ รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก ในการมารับบริการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรีด้วย

จากการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี ได้ปรับการให้บริการแบบใหม่ดังที่กล่าวมา ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 จึงได้ทำการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการของคลินิกสุขภาพเด็กดีในสถานการณ์ การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อจะได้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้มารับบริการในการปรับ การให้บริการครั้งนี้ และนำผลการประเมินไปเป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ขยาย หรือยุติการปฏิบัติงานแบบที่ปรับในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจะได้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้มารับบริการ
2. เพื่อนำผลการประเมินไปเป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ขยาย หรือยุติการดำเนินการปรับการให้บริการในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส โคโรนา 2019

รูปแบบการสำรวจ

ให้พ่อ แม่ ญาติ และผู้ปกครอง ที่พาเด็กมารับบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ที่คลินิกสุขภาพ เด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี ตอบแบบสอบถาม โดยการกรอกข้อมูล ด้วยตนเอง

กลุ่มประชากรที่ได้รับการสำรวจ

กลุ่มประชากรที่สำรวจ เป็นพ่อ แม่ ญาติ และผู้ปกครอง ที่พาเด็กมารับบริการสร้างเสริม ภูมิคุ้มกันโรค ที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี ระหว่างวันที่ 20 – 26 พฤษภาคม 2563 จำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ เป็นแบบสอบถามจำนวน 11 ข้อ แบ่งเป็นข้อมูลการมารับบริการ จำนวน 1 ข้อ การส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามคู่มือ DSPM จำนวน 1 ข้อ และความพึงพอใจต่อการ ปรับบริการในคลินิกสุขภาพเด็กดี จำนวน 9 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากเก็บข้อมูลด้วยการตอบแบบสอบถาม มาบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การสำรวจความพึงพอใจการปรับการให้บริการของคลินิกสุขภาพเด็กดีในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประจำปี 2563 มีจำนวนผู้กรอกข้อมูลในแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 120 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 การพาเด็กมารับวัคซีน

ท่านพาเด็กมารับวัคซีน	จำนวน	ร้อยละ
1.1 ตามวันนัดปกติ	99	82.5
1.2 เลื่อนนัด 1 สัปดาห์ – 1 เดือน	12	10.0
1.3 เลื่อนนัดมากกว่า 1 เดือน	6	5.0
1.4 อื่นๆ (มารับวัคซีนครั้งแรก 1 คน , มารับวัคซีนเสริม 2 คน)	3	2.5

ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่พาเด็กมารับบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ส่วนใหญ่พาเด็กมารับวัคซีนตามปกติ ร้อยละ 82.5 รองลงมาเลื่อนนัด 1 สัปดาห์ -1 เดือน ร้อยละ 10.0 เลื่อนนัดมากกว่า 1 เดือน ร้อยละ 5.0 และอื่นๆ (มารับวัคซีนครั้งแรก , มารับวัคซีนเสริม) ร้อยละ 2.5

ตารางที่ 2 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามคู่มือ DSPM

ท่านส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามคู่มือ DSPM	จำนวน	ร้อยละ
1.1 ใช่	119	99.2
1.2 ไม่ใช่	1	0.8
1.3 ไม่ทราบ	0	0.0
1.4 อื่นๆ ระบุ.....	0	0.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่พาเด็กมารับบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ส่วนใหญ่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามคู่มือ DSPM ร้อยละ 99.2 มีเพียงร้อยละ 0.8 (1 คน) ที่ไม่ได้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามคู่มือ DSPM

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นต่อการปรับบริการในคลินิกสุขภาพเด็กดี

ความพึงพอใจ ต่อการปรับบริการ ในคลินิกสุขภาพเด็กดี	พึงพอใจ มากที่สุด		พึงพอใจ มาก		พึงพอใจ น้อย		ไม่พึงพอใจ		ไม่มี / ไม่ทราบ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.1 การคัดกรองวัดไข้ และซักประวัติ	89	74.2	31	25.8	0	0.0	0	0.0	0	0.0
3.2 การจัดที่นั่งรอ โดยเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร หน้าคลินิก	87	72.5	3	25.8	2	1.7	0	0.0	0	0.0
3.3 การจัดที่นั่งรอ โดยเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร ในคลินิก	90	75.0	27	22.5	3	2.5	0	0.0	0	0.0
3.4 การจัดวาง ที่ซิงก์น้ำหนัก วัดส่วนสูง และตะกร้าวางแฟ้ม ไว้หน้าห้อง	84	70.0	34	28.3	2	1.7	0	0.0	0	0.0
3.5 การตรวจฟัน ที่คลินิกสุขภาพเด็กดี	75	62.5	30	25.0	3	2.5	0	0.0	12	10.0
3.6 การเบิกวัคซีน มาสำรองที่คลินิก โดย ท่านไม่ต้องไปเบิกเอง	94	78.3	25	20.8	1	0.8	0	0.0	0	0.0
3.7 การเบิกยา รับประทาน ที่ห้องจ่ายยา	85	70.8	33	27.5	2	1.7	0	0.0	0	0.0
3.8 การชำระเงิน ที่คลินิกสุขภาพเด็กดี	95	79.2	25	20.8	0	0.0	0	0.0	0	0.0
3.9 ความพึงพอใจ ในการปรับบริการ ในภาพรวม	93	77.5	26	21.7	1	0.8	0	0.0	0	0.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่พาเด็กมารับบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ
ต่อการปรับการให้บริการในภาพรวมมากที่สุด ร้อยละ 77.5 พึงพอใจมาก ร้อยละ 21.7 มีเพียงร้อยละ
0.8 (1 คน) ที่มีความพึงพอใจต่อการปรับการให้บริการในภาพรวมน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่พาเด็กมารับบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการบริการให้บริบริการมากที่สุด ในเรื่องการชำระเงินที่คลินิกสุขภาพเด็กดีโดยผู้ปกครองเด็กไม่ต้องไปชำระเงินที่ห้องการเงิน ร้อยละ 79.2 รองลงมามีความพึงพอใจต่อการบริการให้บริบริการมากที่สุด ในเรื่องการเบิกวัคซีนมาสำรองที่คลินิกสุขภาพเด็กดีโดยไม่ต้องไปเบิกวัคซีนที่ห้องยา ร้อยละ 78.3 การจัดที่นั่งรอโดยเว้นระยะห่าง 1-2 เมตรในคลินิก ร้อยละ 75.0 การคัดกรอง วัดไข้ และซักประวัติ ร้อยละ 74.2 น. การจัดที่นั่งรอโดยเว้นระยะห่าง 1-2 เมตรหน้าคลินิก ร้อยละ 72.5 การเบิกยารับประทานที่ห้องจ่ายยาหลังจากฉีดวัคซีนเสร็จแล้วเดินทางกลับบ้านได้ โดยไม่ต้องย้อนกลับมาที่คลินิกสุขภาพเด็กดี ร้อยละ 70.8 การจัดวางที่ซั้่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และตะกร้าวางแฟ้มประวัติไว้หน้าคลินิก ร้อยละ 70.0 และการตรวจฟันเด็กที่คลินิกสุขภาพเด็กดีโดยไม่ต้องพาเด็กไปตรวจที่คลินิกทันตกรรม ร้อยละ 62.5 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์รายข้อ แสดงว่า การบริการให้บริบริการในเรื่องการชำระเงินที่คลินิกสุขภาพเด็กดีโดยพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กไม่ต้องไปชำระเงินที่ห้องการเงิน ผู้มารับบริการมีความพึงพอใจมากที่สุด ส่วนการตรวจฟันเด็กที่คลินิกสุขภาพเด็กดีโดยไม่ต้องพาเด็กไปตรวจที่คลินิกทันตกรรม ผู้มารับบริการมีความพึงพอใจน้อยกว่าการบริบริการด้านอื่น เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คลินิกสุขภาพเด็กดีและคลินิกทันตกรรม ให้บริบริการตรวจฟันเด็กที่มารับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคอายุ 18 เดือน เพียงกลุ่มเดียว

การนำไปใช้ประโยชน์

ใช้เป็นแนวทางในการบริการให้บริบริการให้แก่หน่วยงานอื่นๆ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค

คลินิกสุขภาพเด็กดีมีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้มารับบริการทราบ เรื่องการบริการให้บริบริการแบบใหม่น้อย ไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์หน้าห้องตรวจผู้ป่วยนอก ไม่มีแผนผัง การให้บริบริการแต่ละจุดแสดงให้เห็น ตั้งแต่ทางเข้าคลินิก และไม่มีการประชาสัมพันธ์ทางห้องแซ่ทกลุ่มไลน์คลินิกเด็กดีแม่และเด็ก ทำให้ผู้ปกครองเด็กที่เคยพาเด็กมารับบริบริการแล้วไม่ทราบ ขั้นตอนการปฏิบัติที่ปรับใหม่ ยังปฏิบัติเหมือนเดิมที่เคยมารับบริบริการ เช่น เมื่อมาถึงหน้าคลินิกจะเดินเข้ามาซั้่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงในคลินิก ไปชำระค่าบริการที่ห้องการเงินและรับยาที่ตึกผู้ป่วยนอกแล้วเดินย้อนกลับมาที่คลินิกอีกครั้ง ส่วนผู้ปกครองที่พาเด็กมารับบริบริการที่คลินิกครั้งแรกจะไม่ทราบ ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ไม่ทราบว่าต้องทำอะไรบ้าง เริ่มตั้งแต่จุดไหนถึงตรงไหน จึงทำให้ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามขั้นตอน

ข้อเสนอแนะ

1. การปรับการให้บริการตามมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของคลินิกสุขภาพเด็กดี จะเป็นแนวทางในการปรับการให้บริการให้แก่หน่วยงานอื่นๆ ในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี นำไปปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เป็นรูปแบบเดียวกัน และให้สามารถดำเนินงานรูปแบบนี้ต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

2. ควรมีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้รับบริการทราบเรื่องการปรับการให้บริการของแต่ละหน่วยงาน โดยมีป้ายประชาสัมพันธ์หน้าห้องตรวจผู้ป่วยนอก มีแผนผังขั้นตอนการให้บริการแต่ละจุด แสดงให้เห็นตั้งแต่ทางเข้าคลินิก และมีการประชาสัมพันธ์ทางห้องแชทกลุ่มไลน์ของแต่ละคลินิก

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2563) **โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 9).**
คำแนะนำประชาชน สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2563, จาก
<https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/introduction.php>
2. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2563) **แนวทางปฏิบัติการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อ
กรณี โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019** สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2563, จาก
<https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/guideline/Goal.pdf>.
3. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2563) **คำแนะนำประชาชน** สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2563,
จาก [https://www.anamai.moph.go.th/main.php/filename/COVID – 9.](https://www.anamai.moph.go.th/main.php/filename/COVID-9)
4. กองสาธารณสุขฉุกเฉิน กระทรวงสาธารณสุข (2563) **ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และ
สาธารณสุข กรณี โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019** สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2563, จาก
<https://pher.moph.go.th>